

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

7/14878

GK: 180

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2010/828789
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Özdal Üçer

ÇOK İVEDİ

02 Ağustos 2010

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: Başbakanlığa muhatap 16.06.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14878-23847/49250 sayılı yazıları.

Van Milletvekili Özdal Üçer'in Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca, kendileri adına eşg¼d¼m¼nde cevaplanması tensip olunan 7/14878 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek: 2 sayfa

**VAN MİLLETVEKİLİ ÖZDAL ÜÇER'İN
SAYIN BAŞBAKANIMIZA YÖNELTTİĞİ
7/14878 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORU

Van'ın Özalp İlçesi'ne bağlı Oymaklı Köyü nüfusuna kayıtlı; Taner Akyürek, Rıdvan Akyürek, Şabettin Yalçinkaya, Erol Baş, Yasin Baş, Şaban Akyürek, Bedrettin Kılıç, Sinan Yeşilöz, Salih Yiğit ve Özcan Yeşilöz isimli vatandaşlarımız, 24.05.2010 tarihinde 241-242 numaralı hudut taşları bölgesinden İran İslam Cumhuriyeti topraklarına geçtikleri sırada İran askerlerince yakalanmışlardır.

Yakalanan vatandaşlarımızın yakınları olan Bülent Yiğit, Mirzeydin Akyürek ve Osman Yeşilöz; 25.05.2010 tarihinde kendilerine pasavañ verilerek İran İslam Cumhuriyeti'ne gönderilmişlerdir.

Daha evvel de yine İran sınırında bulunan Oymaklı Köyü'nde İran Hükümeti'nce gerçekleştirilen ölüm ve yaralama olayları vuku bulmuştur. Özalp Kaymakamlığı'nın girişimleri de neticesiz kalmış ve İran Devleti her seferinde haberlerinin bilgilerinin olmadığı yönünde beyanat vermiştir. Civardaki askeri yetkililer de bu olayların sık yaşanması karşısında kayıtsız kalmakta, hatta köylülere bu vatandaşların İran Hükümeti'nce öldürülecekleri yönünde açıklamalarda bulunmaktadır.

An itibariyle İran'da tutuklu bulunan bu 10 kişi henüz yirmi yaşın altında gencecik vatandaşlarımızdır. İran Hükümeti'nin daha önce vuku bulan benzer olaylarda mahkumlara işkence ve idam cezası yönündeki uygulamaları bilinmektedir.

Bu bağlamda;

1. İran'da tutuklu bulunan vatandaşlarımızın mevcut durumu hakkında bilgi sahibi misiniz?
2. İran Hükümeti tarafından tutuklanan vatandaşlarımız bu tutuklamayı gerektirecek bir suç işlemiş midir? İşlemişlerse bu suçun kapsamı nedir?
3. Tutuklu bulunan vatandaşlarımız için İran yasalarının öngördüğü ceza nedir?
4. Halihazırda İran Hükümeti'nce tutuklanan vatandaşlarımızın iadesine ilişkin bir talep sözkonusu olmuş mudur? Henüz böyle bir talep gerçekleşmediyse sebebi nedir? İade talep edilecek midir?
5. İran'da tutuklu bulunan ve işkenceye maruz kalan tutuklular için ne gibi bir çalışma yapmayı düşünüyorsunuz?
6. Yürürlükteki Ceza Yasamız uyarınca da başka ülke sınırlarında suç işleyen vatandaşların iadesi mümkün olup, daha önce meydana gelen olaylarda iade talep edilmemesinin nedeni nedir?

CEVAP

Vatandaşlarımızın İran sınırını yasadışı yollardan geçtikleri gerekçesiyle İran askerlerince açılan ateş sonucunda ölüm veya yaralanmalarıyla ya da İran askerlerince tevkif edilmeleriyle sonuçlanan olaylar vuku bulmaktadır.

İran sınırında vuku bulan olayların Türk ve İran makamları arasında ele alınmasına ilişkin esaslar 1937 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti Şehinşahisi arasında hudut mıntıkasının emniyetine ve mezkur mıntıkada çıkan hadise ve ihtilafların tesviyesine ait Mukavelename" ile belirlenmiştir. Sözkonusu olaylarla ilgili süreç, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve ilgili İl Valiliği tarafından müştereken takip edilmektedir. Yetkili makamlarımızca yapılan olay yeri incelemesi ve olaydan etkilenen vatandaşlarımızın ifadelerinin alınmasının akabinde, Türkiye ve

İran hudut makamları arasında müşterek bir inceleme başlatılmakta ve 1937 tarihli anılan anlaşma uyarınca, konuyla ilgili dosya, iki ülke heyetleri arasında görüşülmektedir. Söz konusu mekanizma olayların tespitinden, ödenecek tazminat miktarının belirlenmesi de dahil çözümüne kadar yetkili kılınmıştır. Sınırdaki vuku bulan olaylar, bugüne kadar bu mekanizma çerçevesinde ele alınmıştır.

Ayrıca, Ankara'daki İran Büyükelçiliği kanalıyla İran makamlarından olaylarla ilgili açıklama talep edilmektedir. İran tarafından tevkif edilen vatandaşlarımızın salıverilerek ülkemize iade edilmeleri, vatandaşlarımıza kötü muamele yapılmaması ve sağlık durumlarıyla ilgili olarak bilgi verilmesi de titizlikle talep ve takip edilmektedir. Sınırdaki tevkif edilen vatandaşlarımıza, 1937 tarihli anlaşma kapsamının dışında bir suç isnat edilmiş ise, söz konusu vatandaşlarımız o suçla ilişkin İran mevzuatına göre işleme tabi tutulmaktadır. Örneğin, sınırda uyuşturucu veya insan kaçakçılığı yaparken yakalanan bir vatandaşımız, sınır ihlali değil, uyuşturucu ve insan kaçakçılığı suçlarından yargılanmaktadır. Yanlışlıkla sınırı ihlal eden vatandaşlarımızın ise; 1937 tarihli anlaşma kapsamında herhangi bir cezai müeyyideye maruz kalmadan iadeleri öngörülmektedir. İran'la ülkemiz arasında suçluların iadesine ilişkin bir anlaşma ise bulunmamaktadır.

24 Mayıs 2010 tarihinde İran askerlerince tevkif edilen vatandaşlarımız Taner Akyürek, Şaban Akyürek, Rıdvan Akyürek, Sinan Yeşilöz, Özcan Yeşilöz, Şabettin Yalçınkaya, Erol Baş, Yasin Baş, Salih Yiğit ve Bedrettin Kılıç İran sınır makamlarıyla yapılan hudut görüşmelerinin neticesinde 10 Haziran 2010 tarihinde İranlı yetkililerce Çaybağı Jandarma Karakolu'na teslim edilmiştir.

Sınır makamlarınca tutuklandıktan sonra vatandaşlarımızın işkence gördüğüne veya kötü muameleye maruz kaldığına ilişkin olarak herhangi bir şikayet ulaşmamış veya bu hususta bir bilgi edinilmemiştir.